

Scouting en het Sport- en beweegloket

Discussiestuk over de relatie tussen Scouting en ondersteuning
Via sport- en bewe

Samen werken aan sterke groepen, sterke regio's en sterke lokale netwerken

Inleiding

Scoutinggroepen zijn diep geworteld in lokale gemeenschappen. Elke week zetten duizenden vrijwilligers zich in om kinderen, jongeren en volwassenen uitdagende activiteiten te bieden waarin avontuur, ontwikkeling, samenwerken en plezier centraal staan. Daarmee levert Scouting een belangrijke bijdrage aan de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling van vooral jeugd en jongeren en aan de leefbaarheid van buurten, dorpen en steden.

Tegelijkertijd opereren Scoutinggroepen in een samenleving die steeds hogere eisen stelt aan vrijwilligersorganisaties. Vraagstukken rondom bestuurskracht, vrijwilligersbeleid, sociale veiligheid, accommodaties, duurzaamheid, financiën en wet- en regelgeving vragen om kennis en ondersteuning die niet altijd binnen een groep aanwezig is. Deze ontwikkelingen zijn niet uniek voor Scouting. Veel sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties staan voor vergelijkbare uitdagingen.

Om verenigingen en vrijwilligersorganisaties beter te ondersteunen, wordt binnen het landelijke Sportakkoord II gewerkt aan een netwerk van lokale sport- en beweegloketten. Deze ontwikkeling roept de vraag op welke positie Scouting binnen deze ondersteuningsstructuur wil innemen en welke rol regio's daarbij kunnen spelen.

Met dit discussiestuk wil Scouting Nederland het gesprek hierover openen. Niet om direct nieuwe verplichtingen of taken te introduceren, maar om gezamenlijk te verkennen welke kansen er liggen voor Scoutinggroepen, regio's en de landelijke organisatie.

Een nieuwe ontwikkeling in verenigingsondersteuning

In de afgelopen jaren is de aandacht voor sterke en toekomstbestendige verenigingen sterk toegenomen. Gemeenten erkennen steeds meer dat vrijwilligersorganisaties een belangrijke bijdrage leveren aan thema's gezondheid, participatie, sociale samenhang en talentontwikkeling. Tegelijkertijd zien zij dat veel organisaties behoefte hebben aan ondersteuning om hun maatschappelijke rol duurzaam te kunnen blijven vervullen en dat samenwerking op deze thema's cruciaal is.

Vanuit die gedachte is het Nationaal Sportakkoord ontstaan. Inmiddels wordt gewerkt volgens Sportakkoord II, waarin naast sportdeelname ook nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan sterke sport- en beweegaanbieders. Gemeenten geven hier lokaal invulling aan via sportakkoorden, uitvoeringsprogramma's en samenwerkingsnetwerken tussen maatschappelijke organisaties. Het Sportakkoord II loopt tot 31-12-2026 en er is helaas geen budget voor een volgend Sportakkoord.

Een belangrijk onderdeel van deze ontwikkeling is de vorming van lokale sport- en beweegloketten. Deze loketten hebben als doel om verenigingen en andere aanbieders van sport- en beweegactiviteiten eenvoudig toegang te geven tot passende ondersteuning. Gemeenten, sportserviceorganisaties, buurtsportcoaches, verenigingsadviseurs en andere partners werken hierin samen om vragen van organisaties zo effectief mogelijk te beantwoorden. Ondanks het wegvallen van het landelijke Sportakkoord 3, heeft het kabinet ingestemd met een nieuwe, gebundelde regeling die de basisinfrastructuur voor sport en bewegen voor de periode **2027 tot en met 2029** overeind houdt. Dit betekent wel dat de loketten als fysiek en digitale centrale ingang voor sportclubs en Scouting blijven bestaan, maar de extra landelijke projectbudgetten die er de afgelopen jaren via het Sportakkoord bij hoorden, verdwijnen.

Het uitgangspunt voor de loketten daarbij is eenvoudig: organisaties hoeven niet zelf uit te zoeken welke partij hen kan helpen. Iedere vraag moet bij de juiste expertise terechtkomen, ongeacht waar deze binnenkomt. In veel lokale samenwerkingen wordt dit samengevat in het principe: *"Elke deur is een goede deur."*

Waarom is dit relevant voor Scouting?

Hoewel Scouting vaak niet direct wordt gezien als onderdeel van de sportsector, zijn de overeenkomsten met sportverenigingen groot. Scoutinggroepen worden gedragen door vrijwilligers, organiseren structurele activiteiten voor jeugd en jongeren, beheren accommodaties en investeren in een veilige en inclusieve omgeving voor hun deelnemers.

Daarnaast draagt Scouting dagelijks bij aan doelen die ook centraal staan binnen het Sportakkoord. De activiteiten stimuleren bewegen, gezondheid, sociale ontwikkeling, talentontwikkeling, inclusie en actief burgerschap. Juist die maatschappelijke bijdrage maakt Scouting relevant binnen het bredere speelveld van sport, bewegen en preventie.

Toch is Scouting niet overal vanzelfsprekend in beeld wanneer gemeenten beleid ontwikkelen op deze thema's. Hierdoor worden Scoutinggroepen soms onvoldoende betrokken bij ondersteuningsprogramma's, subsidieregelingen en samenwerkingsverbanden die voor hen interessant kunnen zijn.

Tegelijkertijd zien we dat dit beeld verandert. In verschillende gemeenten groeit het besef dat Scouting een waardevolle maatschappelijke partner is. Het voorbeeld van Rotterdam laat zien dat Scoutinggroepen succesvol kunnen aansluiten bij een lokale ondersteuningsstructuur die oorspronkelijk voor sportverenigingen is ontwikkeld. Hierdoor krijgen groepen toegang tot expertise en ondersteuning die hun organisatiekracht versterkt.

De verwachting is dat vergelijkbare ontwikkelingen zich de komende jaren in meer gemeenten zullen voordoen. Scouting is geen sport, maar heeft wel baat bij dezelfde ondersteuning als sport.

Sport- en beweegloketten als kans

De ontwikkeling van lokale sport- en beweegloketten biedt kansen op verschillende niveaus.

Voor individuele groepen kan aansluiting leiden tot betere toegang tot kennis, trainingen, advies en ondersteuningsmogelijkheden. Denk aan vraagstukken rondom vrijwilligerswerving, bestuursontwikkeling, verduurzaming van accommodaties, sociale veiligheid of financiering.

Daarnaast bieden de loketten toegang tot een netwerk van professionals en organisaties die werkzaam zijn binnen sport, welzijn, onderwijs en gemeentelijk beleid. Hierdoor kunnen nieuwe samenwerkingen ontstaan en worden groepen beter zichtbaar binnen hun lokale omgeving. Hierdoor worden beleidskeuzes ook aan de voorkant getoetst met en aan effecten voor scoutinggroepen, het zorgt ook voor gelijkere behandeling tussen sport en scouting. Dit is zeer relevant: het komt te vaak voor dat scoutinggroepen alleen maar contact hebben met een belastingadviseur omtrent OZB of een medewerker verantwoordelijk voor de uitkering van een subsidie.

Voor gemeenten bieden Scoutinggroepen tegelijkertijd een waardevolle partner bij het realiseren van maatschappelijke doelstellingen. Juist de combinatie van bewegen, jeugdontwikkeling, vrijwilligerswerk en sociale cohesie maakt Scouting een unieke speler binnen het lokale netwerk.

Het is daarbij belangrijk te benadrukken dat lokale ondersteuning nooit een vervanging is van de ondersteuning die vanuit Scouting zelf wordt georganiseerd. Specifieke vraagstukken rondom groepsontwikkeling, Scoutingmethodiek, bestuurlijke verhoudingen of landelijke regelgeving blijven onderdeel van de eigen ondersteuningsstructuur van Scouting Nederland. De ontwikkeling van sport- en beweegloketten moet daarom vooral worden gezien als een aanvulling op de bestaande ondersteuning.

De mogelijke rol van regio's

Een belangrijke vraag is welke rol regio's kunnen spelen binnen deze ontwikkeling.

Het ligt voor de hand dat veel contacten met gemeenten plaatsvinden op lokaal niveau. Groepen kennen hun eigen omgeving immers het beste. Tegelijkertijd beschikken regio's vaak over een breder overzicht van ontwikkelingen binnen meerdere gemeenten en hebben zij beter zicht op vraagstukken die verschillende groepen raken.

Daarom kan het waardevol zijn wanneer regio's een verbindende rol vervullen tussen groepen, gemeenten en lokale ondersteuningsnetwerken. Niet als vervanging van lokale contacten, maar als versterking daarvan.

Regio's kunnen bijdragen door kennis en ervaringen te delen, ontwikkelingen te signaleren, goede voorbeelden zichtbaar te maken en groepen met elkaar in contact te brengen. Ook kunnen zij gemeenten helpen om een beter beeld te krijgen van de maatschappelijke betekenis van Scouting binnen hun werkgebied.

Dat betekent niet dat iedere regio dezelfde rol hoeft te vervullen. De omvang van regio's, de lokale context en de beschikbare capaciteit verschillen sterk. Juist daarom is het belangrijk om samen te verkennen welke rol realistisch, wenselijk en haalbaar is.

De rol van de landelijke teams Bestuurlijke Ondersteuning

Wanneer de verbinding tussen Scouting en lokale sport- en beweegloketten wordt versterkt, ontstaat ook een rol voor het landelijke ondersteuningsteam.

Voor de teams Bestuurlijke Ondersteuning (BO) ligt de meerwaarde vooral in het verbinden van ervaringen, het ontwikkelen van kennis en het ondersteunen van regio's die hierover het gesprek met gemeenten willen aangaan.

Daarnaast kunnen de teams BO een rol spelen in de landelijke belangenbehartiging. Door contacten te onderhouden met organisaties die betrokken zijn bij het Sportakkoord en de ontwikkeling van sport- en beweegloketten, kan blijvend aandacht worden gevraagd voor de positie van Scouting binnen deze beweging. Daarmee wordt voorkomen dat deelname afhankelijk is van toevallige lokale initiatieven.

Ook kunnen de teams bijdragen verzamelen van praktijkvoorbeelden, het ontwikkelen van hulpmiddelen en het organiseren van kennisuitwisseling tussen regio's die met vergelijkbare vraagstukken bezig zijn.

Een kans voor een sterkere positie van Scouting

De ontwikkeling van sport- en beweegloketten gaat uiteindelijk over meer dan ondersteuning alleen.

Zij biedt ook de mogelijkheid om Scouting steviger te positioneren binnen gemeentelijk beleid rond sport, bewegen, preventie, gezondheid en jeugdontwikkeling. Door zichtbaar aanwezig te zijn in lokale netwerken kan beter duidelijk worden gemaakt welke maatschappelijke bijdrage Scouting levert en welke impact vrijwilligers week in week uit realiseren.

Dat kan leiden tot nieuwe samenwerkingen, een sterkere ondersteuning van groepen en meer erkenning van de waarde die Scouting heeft voor de lokale gemeenschap met positieve gevolgen voor de nieuwe impactmissie van Scouting Nederland.

Tegelijkertijd roept deze ontwikkeling vragen op over de manier waarop Scouting zich wil organiseren en profileren. Die vragen kunnen alleen samen worden beantwoord.

Vragen aan de regio's

Om te bepalen hoe Scouting Nederland deze ontwikkeling verder kan ondersteunen, gaan we graag met regio's in gesprek over de volgende vragen:

1. Herkennen jullie de ontwikkeling van sport- en beweegloketten binnen gemeenten waar Scoutinggroepen actief zijn?
2. Hebben groepen binnen jullie regio al ervaring met samenwerking met gemeenten, sportserviceorganisaties of sport- en beweegloketten?
3. Welke kansen zien jullie voor Scouting binnen het Sportakkoord en de lokale ondersteuningsstructuren?
4. Welke rol vinden jullie passend voor regio's binnen deze ontwikkeling?
5. Welke ondersteuning verwachten jullie van Scouting Nederland en van de teams Bestuurlijke Ondersteuning?
6. Welke risico's of aandachtspunten zien jullie wanneer Scouting sterker aansluit bij het lokale sport- en beweegdomein?
7. Welke voorbeelden, ervaringen of initiatieven uit jullie regio zouden jullie graag delen met andere regio's?

De vragen kan je beantwoorden via MS forms door op [deze link te klikken](#).

Tot slot

De ontwikkeling van lokale sport- en beweegloketten biedt kansen om Scoutinggroepen beter te ondersteunen en tegelijkertijd de maatschappelijke positie van Scouting verder te versterken. De vraag is niet of Scouting een relevante partner is binnen deze ontwikkeling. Die relevantie is er al. De vraag is vooral hoe we die positie gezamenlijk kunnen benutten en verstevigen.

Dit discussiestuk vormt een eerste verkenning van die vraag. De ervaringen, ideeën en inzichten van regio's zijn essentieel om te komen tot een gezamenlijke visie op de rol van Scouting binnen deze ontwikkeling en op de wijze waarop lokale, regionale en landelijke ondersteuning elkaar daarin kunnen versterken.